

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут економіки та менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор інституту
економіки та менеджменту

 Іванна ЗАПУХЛЯК

« 11 » 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

Менеджмент

Освітній рівень Бакалавр

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Статус дисципліни Обов'язкова

Мова викладання Українська

2023 р.

Розробник:

доцент кафедри
менеджменту та адміністрування,
к.т.н., доцент
iryna.haliuk@nung.edu.ua

Ірина ГАЛЮК

Схвалено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування

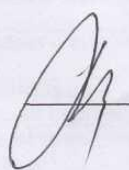
Протокол від «21» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри менеджменту та адміністрування

Алла ПОЛЯНСЬКА

Узгоджено:

Гарант ОП «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»

Сергій ПОБИГУН

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	Метою дисципліни є надання основних системних теоретичних і практичних знань з менеджменту і елементарних навичок при вирішенні задач і прийнятті рішень в умовах ринкових відносин. Завдання дисципліни — формування у студентів сучасного управлінського мислення і системи спеціальних знань у галузі менеджменту, набуття уміння аналізувати складні процеси і явища, що відбуваються в організаціях.
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=662
Попередні вимоги для вивчення дисципліни (пререквізити)	- Мікроекономіка - Основи міжнародного підприємництва - Основи біржової діяльності
Постреквізити	- Стратегія бізнесу - Маркетинг - Підприємницька діяльність.
Результати навчання	РН2 застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності; РН6 вміти працювати в команді. мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати поставлених цілей; РН10 демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства; РН12 Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур; РН13 використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.
Компетентності	Загальні: ЗК 1 здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК2 здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях; ЗК 5 навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; ЗК 6 здатність до пошуку, оброблення і аналізу інформації з різних джерел; ЗК 7 здатність працювати в команді; ЗК 8 здатність виявляти ініціативу і підприємливість; ЗК 10 здатність діяти соціально відповідально і свідомо; Фахові: СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин. СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Комунікативні; логічного мислення; комплексного підходу до вирішення проблем; лідерських якостей; здатності приймати рішення в нестандартних умовах; самодисципліни й самоконтролю; бажання

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (від 31.03.2022 р., наказ № 68) відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять з пропонованої дисципліни за чинним протягом семестру розкладом є обов'язковим. Спізнення на зазначені заняття – не допускаються. Здобувачі вищої освіти протягом аудиторного заняття: тримають вимкненими електронні засоби зв'язку; залишають аудиторію, лабораторію, комп'ютерний клас тощо тільки за дозволом викладача; активно працюють над виконанням необхідного обсягу навчальної роботи; використовують технічні засоби навчання, котрі підвищують ефективність навчального процесу; поводять себе дисципліновано та сприяють підтримці належного санітарного стану в навчальних приміщеннях.

Одержані здобувачем на аудиторному занятті бали поточного контролю знань не підлягають зменшенню за будь-які порушення навчальної дисципліни.

У разі проведення відеоконференції за змістом і задачами дисципліни правила та режим її проведення доводяться кафедрою до відома здобувачів наперед.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти під час навчання в університеті зобов'язані неухильно виконувати «Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу» (від 05.04.2022р., наказ №73). Зокрема, здобувачі мають: демонструвати самостійність у виконанні аудиторних завдань, контрольних робіт, курсової роботи; не фальсифікувати свої результати навчання; уникати списування, не користуватися підказками інших осіб під час проведення заходів поточного контролю знань; дотримуватися коректності в посиланнях на джерела інформації у разі запозичення відомостей, тверджень та ідей.

3) щодо оцінювання

За умови виконання всіх практичних, складання тестового контролю засвоєння змістових модулів та підтвердження опанування на мінімальному рівні результатів навчання (за семестр отримано не менше 35 балів за шкалою ЄКТС) здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни. Форма семестрового контролю – диференційований залік – виставляється до початку екзаменаційної сесії виключно на підставі результатів поточного контролю протягом семестру. Присутність здобувача під час виставлення викладачем заліку з дисципліни не обов'язкова.

У разі застосування дистанційної технології навчання поточний та семестровий контролі здійснюються згідно «Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» від 22.10.2022р. (наказ №262).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Не виконане здобувачем вищої освіти під час аудиторного практичного заняття індивідуального завдання (ситуації) підлягає виконанню в позааудиторний час до наступного практичного заняття. За таке завдання, коли воно виконано вірно, здобувачу нараховується зменшена кількість балів. Обсяги зменшення балів залежать від складності та трудомісткості завдання й доводяться викладачем до відома здобувача наперед.

Умови допуску до перескладання модульного та підсумкового контролів, графік і форми перескладання регламентовані Положення про організацію освітнього процесу в ІФНТУНГ, зазначеному в пункті 1) цього розділу.

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

3 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Менеджмент»

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Менеджмент» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи для очної та заочної форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Менеджмент»

Найменування показників	Усього		Семестр I	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3	3	3	3
Загальний обсяг часу, год	90	90	90	90
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	30	12	30	12
лекційні заняття	12	6	12	6
семінарські заняття	-	-	-	-
практичні заняття	18	6	18	6
лабораторні заняття				
Самостійна робота год.	60	78	60	78
Форма семестрового контролю	Іспит		Іспит	

3.2 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Менеджмент» характеризує таблиця 2.
Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
М 1	Менеджмент – наука управління людьми	12	
ЗМ 1	Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	8	
Т 1.1	Концептуальні основи менеджменту. Сутність основних категорій менеджменту – організація, управління, менеджмент. Менеджери та підприємці – ключові фігури ринкової економіки. Спільне і відмінне між менеджером та підприємцем.	1	1, 10
Т 1.2	Еволюція концепції менеджменту. Передумови виникнення науки управління. Класичні теорії менеджменту. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесійний підхід, системний підхід, ситуаційний підхід. Розвиток управлінської науки в Україні.	1	1, 10
Т 1.3	Організація як об'єкт управління. Поняття організації, її роль на значення. Організація як відкрита система. Внутрішні та зовнішні фактори середовища організації. Міжнародне середовище менеджменту.	1	1, 10
Т 1.4	Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту. Поняття організації взаємодії як функції менеджменту. Поняття мотивації, класифікація та зміст мотиваційних теорій. Суть і зміст контролю. Види контролю. Регулювання як функція менеджменту.	5	1, 10
ЗМ 2	Сполучні процеси у менеджменті	4	
Т 2.1	Комунікації та інформація у менеджменті. Загальна характеристик і забезпечення комунікацій. Комунікації та їх види (вертикальні, горизонтальні, між особистістю та групою, між керів-	1	1, 5

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
	ником та підлеглим, між організацією і зовнішнім середовищем). Комунікаційний процес в організації. Елементи комунікаційного процесу.		
Т 2.2	Керівництво та лідерство. Керівництво в організації. Вплив і влада. Баланс влади. Форми влади і впливу. Авторитарне і демократичне керівництво. Керівництво, зосереджене на роботі і на людині. Лідерство в організації Лідер в організації. Огляд теорій лідерства.	1	1, 4, 10
Т 2.3	Управлінські рішення. Визначення управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень та умови прийняття управлінських рішень.	1	1, 10
Т 2.4	Управління конфліктами, змінами і стресами. Природа конфлікту в організації. Типи конфліктів. Причини конфлікту. Природа стресу. Управління стресами. Організаційні зміни та ефективність менеджменту.	1	1, 10
Всього:		12	

Всього: – модулів — 1;
– змістових модулів — 2.

3.3 Теми практичних занять

Теми рекомендованих практичних занять з дисципліни «Менеджмент» наведені у таблиці 3. Кафедра формує конкретні перелік та обсяги тем практичних занять у межах 12 годин, що передбачені НП бакалавра за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для ДФН, та 6 години для ЗФН.

Таблиця 3 –Теми практичних занять

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних занять (П)	Обсяг годин	Література
М 1	Менеджмент – наука управління людьми	18	
ЗМ1	Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	12	
П 1.1	Концептуальні основи менеджменту. Історія розвитку менеджменту (опитування). “Форд: вчора, сьогодні, завтра” (кейс).	2	1, 2, 9
П 1.2	Готовність до менеджменту в глобальних умовах (тести). Організація як об’єкт управління, цілі та функції менеджменту (опитування). “Корпоративна культура і прибуток”, “Міська телефонна станція” (кейси)	2	2, 9
П 1.3	Чи вмієте ви добре планувати? (тест). Планування і стратегічний менеджмент (опитування). SWOT-аналіз (практична справа). “Акваріус” змінює стратегію (кейс). Тестовий контроль знань.	2	1, 2, 9
П 1.4	Розподіл обов’язків і повноважень. Бюрократичні та адаптивні структури управління. Переваги і недоліки. Практика застосування.	2	1, 2, 9
П 1.5	Як проводять менеджмент вашої організації? Знайдіть себе в піраміді Маслоу (тести). Організація і мотивація роботи працівників (опитування). “Велика реорганізація в American Express”. “Азартні ігри з мотивацією” (кейс).	2	1, 2, 9
П 1.6	Який контроль для вас є найоптимальнішим? (тест). Контролювання і регулювання в системі управління (опитування). “Фірмовий “рецепт” контролювання роботи персоналу” (кейс).	2	1, 2, 9
ЗМ 2	Сполучні процеси у менеджменті	6	
П 2.1	Чи комунікабельна ви людина? Оцінка лідерських рис (тести). Інформація та комунікації, керівництво та лідерство	2	1, 2, 9

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних занять (П)	Обсяг годин	Література
	(опитування). “Провал комунікацій у компанії “Еххон”, “Великі зміни в компанії “Adidas” (кейси).		
П 2.2	Ваш стиль ухвалення рішення (тест). Моделі і методи прийняття управлінських рішень (опитування). “Програми “Медекс” (кейс).	2	1, 2, 9
П 2.3	Ставлення до інновацій (тест). Керівництво і лідерство в організації (опитування). “Менеджмент змін до “солодкого життя” (кейс). Тестовий контроль знань.	2	1, 2, 9
Всього		18	

3.4 Перелік лабораторних робіт

Для даної дисципліни лабораторні роботи не передбачені

3.5 Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах навчальної дисципліни «Менеджмент» наведені в таблиці 4.

Таблиця 4 – Зміст самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Обсяг годин	
	ДФН	ЗФН
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	18
Підготування до практичних занять та контрольних заходів	40	50
Усього годин	60	78

Перелік матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 5.

Таблиця 5 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ) та питання, що виноситься на самостійне вивчення (Т)	Обсяг годин (ДФН)	Література
М 1	Менеджмент – наука управління людьми	20	
ЗМ1	Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	11	
Т 1.1	Менеджмент: концепція і проблематика. Успішне управління. Складові успіху організації	3	1, 10
Т 1.2	Проблеми і вимоги сучасного менеджменту. Перспективи розвитку менеджменту в Україні. Сучасні теорії менеджменту	2	1, 10
Т 1.3	Системні компоненти й елементи організації	3	1, 10
Т 1.4	Ефективність стратегічного планування. Моделі мотивації людської діяльності	3	1, 10
ЗМ2	Сполучні процеси у менеджменті	9	1, 10
Т 2.1	Основи риторики, вербальна та невербальна комунікації	2	1, 10
Т 2.2	Лідерська поведінка. Споріднені концепції лідерства	2	1, 10
Т 2.3	Вимоги, які ставляться до прийняття рішень. Фактори, які впливають на процес прийняття рішень	3	1, 10
Т 2.4	Управління конфліктною ситуацією. Природа стресу. Управління стресами	2	1, 10
Всього		20	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне вивчення, є складовою частиною поточного оцінювання за відповідними змістовими модулями.

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

- 1 Полянська А.С., Ріщук Л.І., Галюк І.Б. Менеджмент: навчання із застосуванням технологій кейсів та тренінгу. Навчальний посібник, Івано-Франківськ, 2020. 271 с.
http://194.44.112.14:8080/lib2web/DocDescription?doc_id=466028
- 2 Ріщук, Л. І. Менеджмент і адміністрування (модуль менеджмент): практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2020. 56 с.
http://194.44.112.14:8080/lib2web/DocDescription?doc_id=466026

4.2 Додаткова література

- 3 Галюк І. Б., Вербовська Л. С. Комунікаційні аспекти управлінської праці на засадах лідерства. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. *Видавництво ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»*. 2021 р. Вип. 17, т.1.с.75-83.
- 4 Галюк І. Б. Інноваційні аспекти управління у процесі логістизації бізнес-діяльності. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2019. Вип. 15.,Т1. с.169-173.
3. Галюк І. Б. Роль організаційних комунікацій для забезпечення ефективності діяльності в умовах сучасного бізнесу. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2019. Вип. 15.,Т2. с. 41-46.
- 5 Lesya Verbovska, Iryna Haliuk (2021) Application of modern development tools in increasing the competence of the staff. «*Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*». "Series of Natural and Mathematical Sciences" and "Series of Social and Human Sciences". Vol. 8, No. 3 (2021), 76-84. URL: <https://doi:10.15330/jpnu.8.3.76-84>
- 6 Вербовська Л.С., Запухляк І. Б., Галюк І.Б. Проектна діяльність як інструменту Євроінтеграційного поступу регіону. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія “Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості”*. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2022. № (1). с. 153-161.
- 7 Галюк І. Б., Вербовська Л. С., Стецко О. І. Специфіка організації внутрішніх організаційних комунікацій та поведінки лідера в умовах змін. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал*. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. Вип. 18. Т. 2.С.116-124.
- 8 Haliuk I.B., Haliuk T.S., Haliuk O.S. KSZTAŁTOWANIE NOWYCH DOŚWIADCZEŃ W ORGANIZOWANIU INTERAKCJI KOMUNIKACYJNYCH DLA ZAPEWNIENIA CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU. *АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ: науковий журнал*. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2023. Вип. 19. Т. 2. С.180-190.

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 9 Буняк Н.М. Менеджмент: методичні вказівки до практичних занять. Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. 2019. 156 с.
<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/33268/1/%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%92%D0%9A%D0%90%D0%97%D0%92%D0%9A%D0%98.PDF>
- 10 Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>

5 ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи навчання й оцінювання і межах дисципліни «Комунікаційний менеджмент» наведені в таблиці 7.

Таблиця 7 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
РН 2	МН1.1 – лекція МН3.4 – практичні роботи МН 20.4 - рольові і ділові ігри	МФО 2 – іспит МФО 4 – поточний контроль МФО 6 - письмовий контроль
РН 6	МН3.4 – практичні роботи МН18 – методи самостійної роботи МН 20.4 - рольові і ділові ігри	МФО 2 – іспит МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль
РН 10	МН9 – порівняння МН16 – узагальнення МН 20.1 - кейс-метод МН 20.7 – бесіда-діалог	МФО 2 – іспит МФО 5 – усний контроль МФО 6 – письмовий контроль
РН 12	МН1.1 – лекція МН3.3 – порівняння МН 20.1 - кейс-метод	МФО 2 – іспит МФО 4 – поточний контроль МФО 6 – письмовий контроль
РН 13	МН1.1 – лекція МН3.4 – практичні роботи МН3.3 – порівняння	МФО 2 – іспит МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль

Шифри програмного результату навчання запозичені з ОПП, а їх зміст наведений в першому розділі даної програми.

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМИ НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведена в таблиці 8.

Таблиця 8 – Розподіл балів оцінювання

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Теоретичні знання та практичні навички під час виконання аудиторних практичних знань	60
Засвоєння змістових модулів дисципліни	40
Усього балів	100

На практичних заняттях застосовується поточний контроль (МФО4), письмовий контроль (МФО 6), усний контроль (МФО 5). Максимальна кількість балів поточного контролю за одне практичне заняття – 10; оцінюються рівень оволодіння теоретичним матеріалом з теми заняття, уміння та навички вирішення поставлених задач.

Поточний контроль засвоєння змістових модулів дисципліни здійснюються за тестовим методом (МФО8) в кінці семестру. Здобувачеві вищої освіти надається можливість отримати додаткові бали за виконання індивідуального завдання за темою окремого ЗМ, зміст та обсяги котрого формує викладач. Максимальна кількість балів за виконане індивідуальне завдання - 10.

За умови виконання усіх видів робіт, передбачених навчальним планом та програмою і підтвердження опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримано 35 балів за шкалою ЄКТС), здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни у формі іспиту.

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 9.

Таблиця 9 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 10).

Таблиця 10 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес відбувається в аудиторіях університету, оснащених мультимедійним обладнанням. Крім того, використовується сучасна матеріально-технічна база університету, а саме: комп'ютерні класи загальноуніверситетського призначення, науково-технічна бібліотека, та ін.